

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ПРАВА

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА**

на тему:

*«Проблеми конституційної реформи в Україні в
умовах євроінтеграції»*

Виконала: здобувач 2 курсу, групи ПЗ-23 м
Спеціальності 081 – «Право»
Третяк С. О.

м. Дніпро
2024

АНОТАЦІЯ

Третяк С. Проблеми конституційної реформи в Україні в умовах євроінтеграції.

У роботі розглядаються основні проблеми конституційної реформи в Україні на тлі процесу євроінтеграції. Наголошується, що Євроінтеграційний курс України вимагав приведення національного законодавства у відповідність з європейськими стандартами, що включає реформування ключових положень Конституції. У роботі підкреслено, що підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом у червні 2014 року стало знаковим моментом у історії європейської інтеграції України. Ця угода відкрила новий етап у розвитку політичних і економічних відносин між Україною та Європейським Союзом, окресливши основи для значних реформ у правовій та адміністративній системі країни. Проект системних змін до Конституції, розроблений у контексті Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом, став важливим кроком у реалізації амбіцій України на європейську інтеграцію. Основні напрями реформ включали децентралізацію влади, реформу судової системи та розширення прав і свобод громадян. Ці зміни були спрямовані на підвищення ефективності управління, забезпечення справедливості та прозорості у правосудді, а також на впровадження європейських стандартів у правовій сфері.

Після набуття Україною у червні 2022 року статусу офіційного кандидата на вступ до Європейського Союзу, зазначено у роботі, потрібне подальше приведення українського законодавства у відповідність до *Європейської конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод* та *Хартії Європейської Союзу про основоположні права* з наголосом на захист свободи слова, свободи зібрань, права на справедливий судовий розгляд та захист приватного життя. Реформи державних установ, включаючи зміцнення парламенту, уряду та судової системи, необхідні для забезпечення належного застосування європейських норм. Необхідно посилити роль омбудсмена для

забезпечення незалежності антикорупційних інституцій та захисту прав громадян.

Україна прагне інтегруватися в Європейський конституційний простір, який передбачає конституційну демократію та дотримання загального європейського підходу до законодавства. Адаптація вимагає комплексного підходу, що включає як правові, так і інституційні реформи, і часто вимагає значного часу та ресурсів. Цей процес складний, але він необхідний для забезпечення того, щоб Україна відповідала високим стандартам у галузі прав людини, демократії та верховенства закону, які є основою європейської правової культури.

SUMMARY

Tretyak S. Problems of constitutional reform in Ukraine in the context of European integration.

The paper examines the main problems of constitutional reform in Ukraine against the background of the European integration process. Ukraine's European integration course required bringing national legislation into line with European standards, which includes reforming key provisions of the Constitution. The paper emphasizes that the signing of the Association Agreement between Ukraine and the EU in June 2014 was a landmark moment in the history of Ukraine's European integration. This agreement opened a new stage in the development of political and economic relations between Ukraine and the EU, outlining the foundations for significant reforms in the country's legal and administrative system. The draft of systemic amendments to the Constitution, developed in the context of the Association Agreement, was an important step in the realization of Ukraine's ambitions for European integration. The main areas of reform included decentralization of power, reform of the judicial system, and expansion of citizens' rights and freedoms. These changes were aimed at improving the efficiency of governance, ensuring fairness and transparency in justice, as well as at implementing European standards in the legal sphere.

After Ukraine acquires the status of an official candidate for EU accession in June 2022, the paper states, further alignment of Ukrainian legislation with the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and the Charter of Fundamental Rights of the European Union is required, with an emphasis on the protection of freedom of expression, freedom of assembly, the right to a fair trial and the protection of private life. Reforms of state institutions, including strengthening the parliament, government and the judiciary, are necessary to ensure the proper application of European norms. The role of the Ombudsman should be strengthened to ensure the independence of anti-corruption institutions and the protection of citizens' rights.

Ukraine seeks to integrate into the European constitutional space, which provides for constitutional democracy and adherence to a common European approach to legislation. Adaptation requires a comprehensive approach, including both legal and institutional reforms, and often requires significant time and resources. This process is complex, but it is necessary to ensure that Ukraine meets the high standards of human rights, democracy and the rule of law, which are the basis of the European legal culture.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНІ І ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНСТИТУЦІЙНИХ РЕФОРМ В УКРАЇНІ	11
1.1. Основні поняття та принципи конституційного реформування	11
1.2. Плани і завдання попередніх конституційних реформ в Україні (Національна конституційна Рада, Комісія зі зміцнення демократії та верховенства права та Конституційна асамблея)	17
1.3. Підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом і проект системних змін до Конституції 2014 р. Конституційна комісія 2015 р.	25
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН КОНСТИТУЦІЙНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ	31
2.1. Оцінка діючого конституційного ландшафту	31
2.2. Аналіз законодавчих ініціатив щодо конституційних змін при Президентові В. Зеленському	39
2.3. Проблемні аспекти реформування Конституції (Зелена книга конституційної реформи в Україні).	45
2.4. Питання конституційного реформування під час дії воєнного стану в Україні	52
РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА КОНСТИТУЦІЙНІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ	58
3.1. Загальний огляд вимог та стандартів Європейського Союзу в сфері конституційного регулювання	58
3.2. Адаптація конституційного законодавства України до європейських норм	65
3.3. Проблеми та перспективи впровадження європейських стандартів	71
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84